

PRZEGLĄD WYBORCZY

*

Biuletyn informacyjny

7-8/2007

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

ISSN 1507-983X

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

00-902 Warszawa, ul. Wiejska 10

Opracowanie - Zespół w Krajowym Biurze Wyborczym

Alicja Kicińska

Marcin Lisiak

Redakcja - Kazimierz Wojciech Czaplicki, kierownik Biura

Skład komputerowy – Grzegorz Gąsior

Oddano do druku – 19 grudnia 2007 r.

*Przy wykorzystaniu informacji zawartych w „Przeglądzie wyborczym” Krajowe Biuro
Wyborcze będzie wdzięczne za każdorazowe wskazanie źródła informacji.*

Oficjalna strona Państwowej Komisji Wyborczej w Internecie

www.pkw.gov.pl

SPIS TREŚCI	Str.
* Posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej	5
* Sprawozdania finansowe komitetów wyborczych i partii politycznych	5
* Wyjaśnienia i opinie	8
* Współdziałanie i wymiana doświadczeń	11

POSIEDZENIA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Państwowa Komisja Wyborcza odbyła 5 posiedzeń w dniach 16 i 23 lipca oraz 2, 20 i 23 sierpnia 2007 r.

* Państwowa Komisja Wyborcza na posiedzeniu w dniu 16 lipca 2007 r. zakończyła badanie sprawozdań finansowych komitetów wyborczych z wyborów samorządowych zarządzonych na dzień 12 listopada 2006 r. Komisja rozpatrzyła łącznie sprawozdania 26 komitetów wyborczych, z tego sprawozdania 19 komitetów przyjęła (tj. w kolejności rozpatrzenia sprawozdania komitetów wyborczych: Polska Partia Pracy, Związku Słowiańskiego, Narodowego Odrodzenia Polski, Krajowej Partii Emerytów i Rencistów, Wierni Polsce, Unia Polityki Realnej, Zieloni 2004, Unii Lewicy III RP, Stronnictwa Ludowego „Ojcowizna”, Nowa Wizja Polski, Krajowe Forum Bezrobotnych – Stowarzyszenie Społeczne, Klubu Narodowego, Liga Polskich Rodzin, Stronnictwa Demokratycznego, Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej, SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokraci, Polskiego Stronnictwa Ludowego, Prawo i Sprawiedliwość, Platforma Obywatelska RP), a sprawozdania 7 komitetów odrzuciła ponieważ nie spełniały ustawowo wymaganych warunków (tj. sprawozdania Komitetów Wyborczych: Demokratycznej Partii Lewicy, Samoobrona Patriotyczna, Obrona Narodu Polskiego, Ruch Ludowo-Narodowy, Ruch Autonomii Śląska, Chrześcijańskiego Ruchu Samorządowego, Przymierze Samorządowe Prawicy). W wyniku rozpatrzenia sprawozdań Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła jednocześnie zgodnie z art. 84d Ordynacji wyborczej, że niektóre komitety wyborcze z naruszeniem przepisów ustawy przyjęły korzyści majątkowe, łącznie na kwotę 62 tys. zł, którą to kwotę są obowiązane wpłacić na konto urzędu skarbowego właściwego dla siedziby komitetu. Wpłaty dokonały dotąd dwa komitety wyborcze na kwotę 727.00 zł (KW Ruchu Autonomii Śląska i KW Przymierze Samorządowe Prawicy). Na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej odmawiające przyjęcia sprawozdań dwa komitety wyborcze (Demokratycznej Partii Lewicy oraz Chrześcijańskiego Ruchu Samorządowego) wniosły skargi do Sądu Najwyższego, które zostały przez Sąd oddalone.

- * Państwowa Komisja Wyborcza wykonując zadania nałożone art. 34 ust. 2 i 34 a ust. 1 oraz art. 38 ust. 1 i 38a ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych rozpatrzyła i zbadała informacje finansowe partii politycznych o otrzymanej subwencji z budżetu państwa i poniesionych wydatkach z tej subwencji w 2006r.
- * Rozpatrzyła i zbadała również sprawozdania partii politycznych o źródłach pozyskania środków finansowych w 2006 r.
 - W 2006 r. subwencje otrzymało 9 partii politycznych (które spełniły warunki określone w art. 28 ust. 1 ustawy, tj. w wyborach do Sejmu uzyskały na swoje listy okręgowe co najmniej 3%, a w przypadku koalicji – 6% głosów w skali kraju). Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła informacje wszystkich partii uprawnionych do subwencji, w tym informacje 7 partii bez zastrzeżeń (Polskie Stronnictwo Ludowe, Krajowa Partia Emerytów i Rencistów, Liga Polskich Rodzin, Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej, Prawo i Sprawiedliwość, Platforma Obywatelska RP, Socjaldemokracja Polska) a informacje 2 partii ze wskazaniem na uchybienia (Partii Demokratycznej-demokracy.pl z uwagi na wykorzystanie środków Funduszu Ekspertckiego na inne cele niż finansowanie ekspertyz i finansowanie działalności wydawniczo-edukacyjnej; Sojuszu Lewicy Demokratycznej z powodu przekazania na Fundusz Ekspertcki wbrew art. 30 ust. 3 ustawy mniej niż 5% subwencji);
 - Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła zgodnie z art. 38a ustawy sprawozdania 72 partii politycznych o pozyskiwanych środkach finansowych w 2006 r., przyjęła sprawozdania 64 partii, w tym 52 partii bez zastrzeżeń; są to partie: Stronnictwo Demokratyczne, Polska Partia Socjalistyczna, Ruch Odbudowy Polski, Partia Kupiecka, Partia Demokratyczna – demokraci.pl, Polska Partia Ekologiczna Zielonych, Polska Partia Odnowy Kraju, Polski Ruch Uwłaszczeniowy, Polskie Stronnictwo Ludowe, Polska Wspólnota Narodowa, Krajowa Partia Emerytów i Rencistów, Narodowe Odrodzenie Polski, Unia Pracy, Partia Victoria, Forum Samorządowe, Ruch Katolicko-Narodowy, Stronnictwo „Porozumienie Polskie”, Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej, Racja

Polskiej Lewicy, Polska Partia Ekologiczna, Liga Obrony Suwerenności, Komunistyczna Partia Polski, Partia Postępu Antyklerykalna Polska, Partia Dzieci i Młodzieży, Partia Zielonych Rzeczypospolitej Polskiej, Jedność Rzemieślniczo-Kupiecka, Chrześcijańska Demokracja, Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej Polskiej, Porozumienie Ludowo-Patriotyczne, Stronnictwo Ludowe Ojcowizna, Inicjatywa Rzeczypospolitej Polskiej, Przymierze dla Polski, Stronnictwo Narodowe, Partia Rozwoju, Polska Partia Pracy, Związek Weteranów Wojny, Stronnictwo Narodowe im. Dmowskiego Romana, Samoobrona Narodu Polskiego, Ruch Odrodzenia Gospodarczego im. Edwarda Gierka, „Nowa Lewica”, „OdNowa Rzeczypospolitej Polskiej”, Polski Ruch Monarchistyczny, Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych i Specjalnej Troski, „Ruch Patriotyczny”, Stronnictwo Polska Racja Stanu, Polskie Porozumienie Przedsiębiorczości i Pracy, Sztandar Matki Boskiej Licheńskiej Bolesnej Królowej Polski, Samoobrona – Ruch Społeczny, Wierni Polsce, Porozumienie Pokoleń, Związek Słowiański, Obrona Narodu Polskiego. Sprawozdania następujących 12 partii politycznych zostały przyjęte ze wskazaniem na zaistniałe uchybienia w prowadzonej gospodarce finansowej: Unia Polityki Realnej z powodu popełnienia błędów rachunkowych, Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe – Ruch Nowej Polski z uwagi na niedołączenie do sprawozdania opinii i raportu biegłego rewidenta oraz wymaganych dokumentów, Liga Polskich Rodzin z uwagi na wydatkowanie środków z Funduszu Wyborczego partii na pokrycie zobowiązań komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz na cele niezwiązane z wyborami, Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej – ze względu na przyjęcie wpłat na Fundusz Wyborczy partii w wysokości przekraczającej roczny limit wpłat od jednej osoby fizycznej oraz wpłat dokonanych w innej formie, niż czekiem, przelewem lub kartą płatniczą, Przymierze Ludowo-Narodowe z przyczyny niedołączenia do sprawozdania historii rachunku bankowego, Stronnictwo Narodowe „Patria” w związku ze złożeniem sprawozdania po upływie ustawowego terminu, Polska Partia Narodowa oraz Zieloni 2004 z powodu niedołączenia do sprawozdania wymaganych

dokumentów, Socjaldemokracja Polska ze względu na przyjęcie wpłat na Fundusz Wyborczy partii w wysokości przekraczającej roczny limit wpłat od jednej osoby fizycznej oraz wpłat dokonanych w innej formie, niż czekiem, przelewem lub kartą płatniczą, Stronnictwo Pracy z uwagi na niewprowadzenie do umowy rachunku bankowego wymaganego zastrzeżenia dotyczącego formy wpłat, Platforma Janusza Korwin-Mikke z powodu wydatkowania środków z Funduszu Wyborczego partii na cele niezwiązane z wyborami, Nowa Wizja Polski z powodu przyjęcia jednorazowych wpłat na rachunek bieżący partii w wysokości przekraczającej minimalne wynagrodzenie za pracę, dokonanych w innej formie, niż czekiem, przelewem lub kartą płatniczą. Sprawozdania 8 niżej wymienionych partii politycznych zostały odrzucone z następujących przyczyn: Sojuszu Lewicy Demokratycznej wskutek gromadzenia przez partię środków finansowych poza rachunkiem bankowym, Prawa i Sprawiedliwości z powodu przyjęcia przez partię środków finansowych pochodzących od cudzoziemców oraz osób prawnych, Unii Polskich Ugrupowań Monarchistycznych wskutek przyjęcia przez partię środków finansowych od osoby prawnej, partii Praca Zdrowie Ekologia wskutek przyjęcia przez partię świadczeń polegających na sfinansowaniu przez osoby fizyczne usług na rzecz partii, Demokratycznej Partii Lewicy ze względu na finansowanie udziału w wyborach bez pośrednictwa Funduszu Wyborczego, Partii Centrum oraz Organizacji Narodu Polskiego – Liga Polska wskutek gromadzenia środków finansowych poza rachunkiem bankowym, Unii Lewicy III RP wskutek zaciągnięcia przez partię, pożyczki od osoby fizycznej.

Na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej odrzucające sprawozdanie finansowe 4 partie polityczne (Demokratyczna Partia Lewicy, Organizacja Narodu Polskiego, Sojusz Lewicy Demokratycznej, Prawo i Sprawiedliwość) wniosły w trybie art. 38b ustawy skargi do Sądu Najwyższego.

- * W związku z publicznymi wypowiedziami dotyczącymi skutków prawnych dla spraw wyborów do Sejmu i do Senatu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2007 r. (sygn. akt K2/07 – Dz. U. Nr 85, poz. 571) w sprawie zgodności z Konstytucją

RP przepisów ustawy lustracyjnej (Dz.U. Nr 63, poz. 425 z późn. z.) – Państwowa Komisja Wyborcza w stanowisku zajęтым w tym zakresie podkreśliła, że obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez kandydatów ubiegających się o objęcie funkcji publicznej w drodze wyborów powszechnych mają nie tylko kandydaci na posłów i senatorów. Obowiązek taki ciąży również m.in. na urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972r. – kandydatach na radnych oraz kandydatach na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, co wynika z art. 4 pkt 17 ustawy lustracyjnej; oświadczenie, o którym mowa, musi być dołączone do zgłoszenia danej osoby jako kandydata (odpowiednio: art. 99 ust. 2b Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw i art. 8 ust 2 pkt 1a ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza, prezydenta miasta).

Osoby kandydujące do organów jednostek samorządu terytorialnego mają obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego (informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia) od dnia wejścia w życie przepisów ustawy lustracyjnej, a więc również w przypadku zarządzanych i przeprowadzanych obecnie wyborów uzupełniających do rad gmin oraz wyborów przedterminowych wójta, burmistrza, prezydenta miasta. Niezłożenie takiego dokumentu przez osobę kandydującą stanowiłyby podstawę do odmowy przez właściwą terytorialną komisję wyborczą zarejestrowania tej osoby jako kandydata na radnego lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Analizując stan prawny po wyroku Trybunału Konstytucyjnego Państwowa Komisja Wyborcza uznała, iż brak ustawowo określonego wzoru oświadczenia lustracyjnego nie może prowadzić do zaniechania przeprowadzania wyborów samorządowych w ustawowo określonych sytuacjach i w określonym terminie. Państwowa Komisja Wyborcza przypomniała w związku z tym komisarzom wyborczym i terytorialnym komisjom wyborczym, że w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast przeprowadzanych w toku kadencji 2006-2010, kandydaci nadal są obowiązani złożyć oświadczenie lustracyjne, lub informację o uprzednim złożeniu oświadczenia, dotyczące pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami.

Z dniem ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej przestaną natomiast obowiązywać załączniki do powołanej ustawy, tj.:

- 1) wzór oświadczenia o pracy lub służbie w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r.;
- 2) wzór informacji o złożeniu oświadczenia o pracy lub służbie w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990r.

W świetle powyższego, zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej, oświadczenia lustracyjne oraz informacje o uprzednim złożeniu oświadczenia składane przez kandydatów powinny zawierać następujące dane osobowo-adresowe: nazwisko, imię (imiona), data oraz miejsce urodzenia, a także miejsce zamieszkania oraz numer ewidencyjny PESEL. Ponadto, w oświadczeniu lustracyjnym musi być zawarta informacja, czy kandydat pracował, służył w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracował z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

W informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia wskazane byłoby podanie przez kandydata informacji jakiemu organowi i w związku z ubieganiem się o jaką funkcję publiczną złożył oświadczenie.

Na obwieszczeniach o zarejestrowanych listach kandydatów (o zarejestrowanych kandydatach) terytorialne komisje wyborcze są zobowiązane opublikować treść oświadczenia lustracyjnego kandydatów, stwierdzającego fakt ich pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi.

Państwowa Komisja Wyborcza jednocześnie wyjaśnia, że w przypadku złożenia przez kandydata informacji o uprzednim złożeniu oświadczenia, terytorialna komisja wyborcza ustala treść oświadczenia występując do okręgowego Biura Lustracyjnego

Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, właściwego ze względu zamieszkania kandydata.

Tego rodzaju tryb działania, zdaniem PKW, znajduje potwierdzenie w tezach uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, co pozwalałoby na jego zastosowanie w wyborach parlamentarnych, gdyby do czasu ich zarządzenia kwestia wzorów oświadczeń lustracyjnych nie została ustawowo uregulowana. Państwowa Komisja Wyborcza nie znalazła natomiast podstaw do samodzielnego określenia wzoru oświadczenia lustracyjnego i wzoru o uprzednim złożeniu takiego oświadczenia do czasu ustawowego ich ustalenia, gdyż nie pozwalają na to przepisy kompetencyjne Komisji określone w ustawach wyborczych.

WSPÓLDZIAŁANIE I WYMIANA DOŚWIADCZEŃ

- * Delegacja Państwowej Komisji Wyborczej w składzie: F. Rymarz – przewodniczący PKW, sekretarz Kazimierz W. Czaplicki oraz Romuald Drapiński, wicedyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW obserwowali przebieg wyborów do Zgromadzenia Narodowego Republiki Francuskiej (w dniu 17 czerwca 2007 r.). Zapoznali się m.in. z doświadczeniami Francji we wdrażaniu nowoczesnych procedur wyborczych dotyczących głosowania przy użyciu techniki elektronicznej.
- * Ambasador Republiki Kazachstanu przekazał Państwowej Komisji Wyborczej obszerną informację o wyborach do parlamentu Republiki Kazachstanu przeprowadzonych w dniu 18 sierpnia 2007 r.